

A Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karán 2011 szeptemberében az alábbi diszciplináris mesterszakok indulnak:

Amerikanisztika; anglisztika; digitális bölcsészet; esztétika; filozófia; finnugrisztika; hungarológia; klasszika filológia; kommunikáció és médiatudomány; magyar nyelv és irodalom; német nyelv, irodalom és kultúra; néprajz; neveléstudomány; pszichológia; szlavisztika; szociálpolitika; szociológia; történelem.

AMERIKANISZTIKA

Szóbeli felvételi:

Az amerikanisztikai program nem ad meg témaköröket.

A szóbeli felvételi elbeszélgetés témája az anglisztikához/amerikanisztikához kötődő tudományos téma (pl. a nyelvtudomány, irodalomtudomány, kultúratudomány vagy történettudomány területéről), amelynek kiindulópontja a felvételiző egy korábbi írásbeli munkája.

Egy 2000-3000 szó hosszúságú, egybefüggő és koherens írásbeli munkát várunk (amely lehet egy korábbi házi dolgozat, vagy pedig egy nagyobb dolgozat része is, például szakdolgozat-fejezet), és kérjük, hogy a dolgozat feleljen meg a szokásos formai követelményeknek (jegyzetapparátus, a használt szakirodalom feltüntetése stb.). A felvételiző tudja összefoglalni saját munkája gondolatait, valamint legyen képes beszélni az általa használt szakirodalomról, és tudjon részt venni a témájáról folyó szakmai beszélgetésben.

Az írásbeli munka előre beküldendő e-mailen: ieas@arts.unideb.hu vagy postai úton: DE Angol-Amerikai Intézet, 4010 Debrecen Pf. 73., illetve személyesen is leadható a Debreceni Egyetem főépületének (Debrecen, Egyetem tér 1.) I. em. 114. irodájában. A munka 7 nappal a felvételi kitűzött időpontja előtt érkezzen meg.

ANDRAGÓGIA

A felvételi vizsga jellemzői:

A felvételi szóbeli formában történik min. 2 fős szakmai bizottság előtt, akik a Debreceni Egyetem BTK Andragógia MA szak oktatói közül kerülnek ki. A felvételi során az alább felsorolt 10 témakörből híz egyet a jelölt, amelyet kidolgozhat min. 15 perc időtartamban. (A felvételire való felkészülés könnyítésére a témák szakirodalmi forrása elsődlegesen a *Henczi Lajos (főszerk.) (2009): Felnőttoktató. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó* kötet, amely bármely könyvtárban vagy könyvesboltban elérhető.) A szóbeli felelet során elsőként motivációs elbeszélgetés történik a jelentkező eddigi végzettsége(i)ről, az andragógia MA szakra való jelentkezése motivációjáról. Ezt követően a kihúzott témakör vázlatát kérjük ismertetni, amely alapján a bizottság által kért témaköreit mutatja be a jelentkező, és a bizottság feltett kérdéseire válaszol. A felvételi során az eddigi gyakorlati tapasztalatokkal kapcsolatosan is tehet fel kérdést a bizottság (munkahelyi és/vagy szakmai gyakorlatok, önkéntes munka stb. során szerzett tapasztalatok egyaránt jók). Elvárt, hogy a jelentkezők a felnőttképzés alapvető folyóiratait ismerje (Felnőttképzés, Szakképzési Szemle, Szakoktatás, Humánpolitikai Szemle, Művelődés – Népfőiskola – Társadalom, FEF Szemle (elérhető: www.feflearning.hu honlapon), Vezetéstudomány, Educatio, Új Pedagógiai Szemle, Pedagógusképzés, Iskolakultúra, Munkaügyi Szemle stb.), és azokból min. 1-2 friss, a felvételi évében megjelent tanulmány tartalmát ismertetni tudja.

TÉMAKÖRÖK A DISZCIPLINÁRIS MA-FELVÉTELIHEZ

Felvételi témakörök és javasolt szakirodalmak:

1. A hazai andragógiatörténet főbb állomásai

Irodalom:

Juhász Erika (2010): A hazai felnőttképzés kialakulásának fejlődése és főbb állomásai I-III. In: A szak- és felnőttképzés-szervezés gyakorlata II/20 1-22. p., II/21 1-18. p., II/25 1-8. p.

Juhász Erika (2009): A hazai felnőttképzés kialakulásának és fejlődésének történeti áttekintése. In: Henczi Lajos (főszerk.): Felnőttoktató. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 213-217. p.

Maróti Andor – Rubovszky Kálmán – Sári Mihály (szerk.) (1998): A magyar felnőttoktatás története. Budapest, Német Nép főiskolai Szövetség Nemzetközi Együttműködési Intézete

2. A felnőttoktatás hazai intézményrendszere, valamint a nemzetközi intézményrendszer bemutatása egy választott ország példáján keresztül

Irodalom:

Györgyi Zoltán (2006): A civil szervezetek hiánypótló szerepe. *Educatio*, 2. szám, 305-319. p.

Juhász Erika (2009): A felnőttképzés irányítási és intézményrendszere. In: Henczi Lajos (főszerk.): Felnőttoktató. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 81-84. p. (A minisztériumi és szervezeti változásokat aktualizálva kérjük!)

Harangi László – Kellner Gitta (szerk.) (2001): Az európai felnőttoktatás és közművelődés perspektívái (országmonográfiák). Budapest, MMI

Maróti Andor (2010): Nemzetközi összehasonlító felnőttoktatás. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó

Mayer József (2006): A munkaerőpiac elvárásai és az iskolarendszerű felnőttoktatás. *Educatio*, 2. szám, 288-304. p.

3. A felnőtt személyiség és a felnőtt tanuló jellemzői. Speciális felnőttképzési csoportok (a szakirodalom és munkahelyi és/vagy szakmai gyakorlatai példáival)

Irodalom:

Bodnár Gabriella (2009): A felnőttkor, a felnőtttség kritériumai. In: Henczi Lajos (főszerk.): Felnőttoktató. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 218-231. p.

Györgyi Zoltán (2001): Tanulás felnőttkorban. Budapest, OKI

Henczi Lajos (2009): A felnőttek tanulási stílusai. In: Henczi Lajos (főszerk.): Felnőttoktató. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 284-292. p.

Mayer József (szerk.) (2004): A tanuló felnőtt – a felnőtt tanuló. Budapest, OKI

Tót Éva (2010): Meddig tanul a magyar? *Educatio*, 1. szám, 65-74. p.

Török Balázs (2006): Felnőttkori tanulás – célok és akadályok. *Educatio*, 2. szám, 333-347. p.

4. A humán erőforrás fejlesztés főbb területeinek jellemző vonásai és gyakorlata (a munkahelyi és/vagy szakmai gyakorlatai példáival)

Irodalom:

Bakacsi Gyula (2006): Stratégiai emberi erőforrás menedzsment. Budapest, Akadémiai Kiadó, 52-98. p.

McKenna, Eugene – Beech, Nic (1998): Emberi erőforrás menedzsment. Budapest, Panem Humánpolitikai Szemle és Munkaügyi Szemle cikkei

5. A marketing és PR alapfogalmai és lehetséges alkalmazása a felnőttképzés gyakorlatában (szakmai gyakorlatai példáival)

Irodalom:

Szabó József (2003): Vállalkozási és marketing ismeretek. Debrecen, Prokt Kiadó, 103-135. p.

Kotler, Philip (2001): Marketing menedzsment. Budapest, Műszaki Könyvkiadó

6. A felnőttképzési jogi háttere hazánkban

Irodalom:

- Henczi Lajos (2009): A felnőttoktatás jogszabályrendszere. In: Henczi Lajos (főszerk.): Felnőttoktató. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 44-67.
- Miklósi Márta (2009): Akkreditáció a felnőttképzésben – egy kutatás első eredményei. *Educatio*, 3. szám, 395-398. p.
- Váradi László (2008): A magyarországi felnőttoktatás – felnőttképzés jogi szabályozása. In: Uő: Felnőttképzés a jogszabályok tükrében. Budapest, NSZFI, 76-124. p.
- Váradi László – Várnagy Péter (2001): Kultúra és képzés jogi szabályozása különös tekintettel a felnőttek oktatására-képzésére. Pécs, PTE
2001. évi CI. törvény a felnőttképzésről
- További vonatkozó jogszabályok és rendeletek

7. A felnőttképzési programok tervezési folyamata

Irodalom:

- Juhász Erika (szerk.) (2009): A képzési folyamat tervezése és irányítása. In: Henczi Lajos (főszerk.): Felnőttoktató. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 380-387. p.
- Juhász Erika (2009): Tréningek tervezése és szervezése. In: Henczi Lajos (főszerk.): Felnőttoktató. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 328-332. p.
- Európai Közösségek Bizottsága (2000): Memorandum az egész életen át tartó tanulásról. In: <http://www.nefmi.gov.hu/europai-unio-oktatas/egesz-eleten-at-tarto/egesz-eleten-at-tarto-090803>
- Sum István (2002): A felnőttképzés minőségbiztosítása, különös tekintettel az intézményi akkreditációra. Szakképzési Szemle, 4. szám, 354-369. p.

8. Projekt ciklus menedzsment, pályázás és pályázati lehetőségek a felnőttképzésben

Irodalom:

- Juhász Erika (2009): Felnőttoktató pályázatiírói szerepkörben. In: Henczi Lajos (főszerk.): Felnőttoktató. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 466-472. p.
- Henczi Lajos (2009): Felnőttoktató (projekt)menedzseri szerepkörben. In Henczi Lajos (főszerk.): Felnőttoktató. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 452-466. p.
- Böhm Gergely – Havasi Katalin (2005): Pályázatiírás az Európai Unióban. Budapest, ÚMK-ZsKF
- Görög Mihály (2001): Általános projektmenedzsment. Budapest, Aula Kiadó
- Az Európai Unió és az Új Széchenyi Terv aktuális felnőttképzési pályázati forrásai

9. A felnőttképzés módszerei

Irodalom:

- Kerülő Judit (2009): A módszerek kiválasztását befolyásoló tényezők. In: Henczi Lajos (főszerk.): Felnőttoktató. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 308-313. p.
- Balogh Andrásné – Vidékiné Reményi Judit (2009): Új módszerek. In: Henczi Lajos (főszerk.): Felnőttoktató. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 313-325. p.
- Cserné Adermann Gizella (2006): A felnőttek tanulásának, tanításának új, korszerű módszerei az élethosszig tartó tanulás aspektusából. In Koltai Dénes – Lada László (szerk.): Az andragógia korszerű eszközeiről és módszereiről. Budapest, Nemzeti Felnőttképzési Intézet 85-104. p.
- Koltai Dénes – Lada László (szerk.) (2006): *Az andragógia korszerű eszközeiről és módszereiről.* [Felnőttképzési tanulmányok sorozat] Budapest, Nemzeti Felnőttképzési Intézet

10. A szakképzés szerkezeti, tartalmi jellemzői

Irodalom:

- Farkas Éva (2009): A szakképzés tartalmi, szerkezeti jellemzői. In: Henczi Lajos (főszerk.): Felnőttoktató. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 164-186. p.
- Benedek András (szerk.) (2010): A szakképzés és a felnőttképzés fejlesztése. Budapest, NSZFI

TÉMAKÖRÖK A DISZCIPLINÁRIS MA-FELVÉTELIHEZ

ANGLISZTIKA

A szóbeli felvételi elbeszélgetés témája az anglisztikához/amerikanisztikához kötődő tudományos téma (pl. a nyelvtudomány, irodalomtudomány, kultúratudomány vagy történettudomány területéről), amelynek kiindulópontja a felvételiző egy korábbi írásbeli munkája.

Egy 2000-3000 szó hosszúságú, egybefüggő és koherens írásbeli munkát várunk (amely lehet egy korábbi házi dolgozat, vagy pedig egy nagyobb dolgozat része is, például szakdolgozat-fejezet), és kérjük, hogy a dolgozat feleljen meg a szokásos formai követelményeknek (jegyzetapparátus, a használt szakirodalom feltüntetése stb.). A felvételiző tudja összefoglalni saját munkája gondolatait, valamint legyen képes beszélni az általa használt szakirodalomról, és tudjon részt venni a témájáról folyó szakmai beszélgetésben.

Az írásbeli munka előre beküldendő e-mailen: ieas@arts.unideb.hu vagy postai úton: DE Angol-Amerikai Intézet, 4010 Debrecen Pf. 73., illetve személyesen is leadható a Debreceni Egyetem főépületének (Debrecen, Egyetem tér 1.) I. em. 114. irodájában. A munka 7 nappal a felvételi kitűzött időpontja előtt érkezzen meg.

DIGITÁLIS BÖLCSÉSZET

A digitális bölcsészet mesterszak felvételije során a felvételiző irányított beszélgetésben vesz részt a felvételiztető bizottság tagjaival az előre megadott témakörök egyikének alapján. A felvételi célja, hogy a bizottság tagjai megbizonyosodjanak a felvételiző felkészültségéről a digitális bölcsészet szakterületein.

A felvételi során az alábbi témakörökben való tájékozottságot vizsgáljuk:

1. tájékozottság a kultúrával kapcsolatos digitális projektekről, például virtuális múzeumok ismerete, illetve művészeti vagy tudományos tevékenységek, életpályák bemutatása digitális eszközökkel,
2. tájékozottság különböző kulturális adatbázisok területén,
3. tájékozottság digitális szótárak, korpuszok, különböző digitális szövegelemzési eszközök körében.

A fentiek alapján képet kívánunk kapni arról, alkalmas-e a jelentkező önálló munka végzésére az említett területek valamelyikén.

ESZTÉTIKA

A szóbeli vizsgához az irodalom:

Platón: Lakoma.

Arisztotelész: Nikomakhoszi etika, V. könyv. Bp.: Magyar Helikon 1971.

Augustinus: Vallomások VII. könyv.

Descartes, René: Értekezés a módszerről (a Matura sorozatban a Boros Gábor féle kiadás jó magyarázó jegyzeteket tartalmaz).

Immanuel Kant: Az emberiség egyetemes történetének eszméje világpolgári szemszögből. In: Vallás a pusztaság határain belül, vagy máshol.

Gottlob Frege: Logikai, szemantika, matematika V. Jelentés és jelölés 156–194. Gondolat. 1980.

Nietzsche: A tragédia születése.

Heidegger: A műalkotás eredete.

John Rawls: Az igazságosság elmélete. Osiris, 1998 1-17. §.

Umberto Eco: A nyitott mű. Gondolat 1976. (Újabb kiadások is megfelelőek.)

Bíró Yvette: A hetedik művészet. Osiris, Bp. 1994.

FILOZÓFIA

A szóbeli vizsgához az irodalom:

Platón: Lakoma.

Arisztotelész: Nikomakhoszi etika, V. könyv. Bp.: Magyar Helikon 1971.

Augustinus: Vallomások VII. könyv.

Descartes, René: Értekezés a módszerről (a Matura sorozatban a Boros Gábor féle kiadás jó magyarázó jegyzeteket tartalmaz).

Immanuel Kant: Az emberiség egyetemes történetének eszméje világpolgári szemszögből. In: Vallás a puszta ész határain belül, vagy máshol.

Gottlob Frege: Logikai, szemantika, matematika V. Jelentés és jelölet 156–194. Gondolat. 1980.

Nietzsche: A tragédia születése.

Heidegger: A műalkotás eredete.

John Rawls: Az igazságosság elmélete. Osiris, 1998 1-17. §.

Umberto Eco: A nyitott mű. Gondolat 1976. (Újabb kiadások is megfelelőek.)

Bíró Yvette: A hetedik művészet. Osiris, Bp. 1994.

HUNGAROLÓGIA

A felvételizőnek a mesterszakos felvételire egy témakör egyik választott témájából kell felkészülnie.

1. Kultúratudományi témakör

A kultúra narratív elmélete

- N. Kovács Tímea: A kultúra narratívái, narratívák a kultúráról = Narratívák, 3, A kultúra narratívái, szerk. N. Kovács Tímea, Bp., Kijarat, 1999, 7–19.
- Paul Ricoeur, Emlékezet – felejtés – történelem, = Narratívák, 3, A kultúra narratívái, szerk. N. Kovács Tímea, Bp., Kijarat, 1999, 51–68.
- Peter Braun, A kultúra és az elbeszélés. A kultúratudományos narratíváért = Antropológia és irodalom. Egy új paradigma útkeresése, szerk. Biczó Gábor és Kiss Noémi, Debrecen, Csokonai, 2003, 27–42.

A nemzet fogalma kultúratudományi távlatból

- S. Varga Pál: A nemzet mint szimbolikus értelemvilág = Uő, A nemzeti költészet csarnokai (A nemzeti irodalom fogalmi rendszerei a 19. századi magyar irodalomtörténeti gondolkodásban), Bp., Balassi, 2005, 69–82.
- Benedict Anderson, Elképzelt közösségek. Gondolatok a nacionalizmus eredetéről és elterjedéséről, Bp., L'Harmattan – Atelier, 2006, 17–51.
- Bitskey István, Az identitástudat formái a kora újkori Kárpát-medencében = Humanizmus, religio, identitástudat. Tanulmányok a kora újkori Magyarország művelődéstörténetéről, szerk., bev. Bitskey István, Fazakas Gergely Tamás, Debrecen, DEENK, 2008 (Studia litteraria, XLV), 11–23.

TÉMAKÖRÖK A DISZCIPLINÁRIS MA-FELVÉTELIHEZ

2. Irodalomtudományi témakör

Az irodalomtudomány mint kultúratudomány

- Walter Haug és Gerhard von Graevenitz vitája (három írás)= Intézményesség és kulturális közvetítés, szerk. Bónus Tibor et al., Bp., Ráció, 2005, 167–234.
- Kulcsár Szabó Ernő: A (nemzeti) kultúra – mint változékony üzenetek metaforája. Avagy: Emlékműve-e önmagának a „Hungarológia”?, Tiszatáj, 54(2000)/3, 66–77.

A határon túli magyar irodalom mai helyzete

- Görömbei András, A kisebbségi magyarság és irodalma az ezredvégen = in Nemzetiségi magyar irodalmak az ezredvégen, szerk. Uő, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2000, 5–; vagy = Uő, Irodalom és nemzeti önismeret, Bp., Nap, 2003, 80–101.
- Szirák Péter, A regionalitás és a posztmodern kánon a XX. századi magyar irodalomban = Nemzetiségi magyar irodalmak az ezredvégen, szerk. Görömbei András, Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2000, 29–57.
- Hites Sándor: A száműzetés prózairodalmáról a 20. század második felében = A magyar irodalom története, III, főszerk. Szegedy-Maszák Mihály, Bp., Akadémiai, 2007, 701–718. Ld. még <http://www.villanyspenot.hu/>

3. Nyelvtudományi témakör

A magyar nyelv tanítása külföldieknek.

- Kissné Papp Margit: Áttekintés a hungarológia jelenlegi helyzetéről és a fontosabb további feladatokról. In: Hungarológia 2(2000)/1–2: 25–42.
- Maticsák Sándor: A magyar mint idegen nyelv oktatásának új feladatai. In: A magyar nyelv idegenben (szerk. Keresztes László–Maticsák Sándor). Debrecen–Jyväskylä, 2002. 81–91.
- Nádor Orsolya: A magyar mint idegen nyelv / hungarológia oktatásának történeti áttekintése a kezdetektől napjainkig. In: A magyar mint idegen nyelv / hungarológia. Tankönyv és szöveggyűjtemény. Írta és szerkesztette: Giay Béla és Nádor Orsolya. Janus/Osiris, Budapest, 1998. 55–125.

A határontúli magyarság egyik csoportjának nyelvi helyzete

- Péntek János–Benkó Attila, Nyelvi kapcsolatok, nyelvi dominanciák az erdélyi régióban. Kolozsvár, 2003.
- Lanstyák István–Szabó Mihály Gizella, Magyar nyelvtervezés Szlovákiában. Tanulmányok és dokumentumok. Pozsony, 2002.
- Szépe György–Darányi András (szerk.), Nyelv, hatalom, egyenlőség. Nyelvpolitikai írások. Budapest, Corvina Kiadó, 1999.

4. Történelemtudományi témakör

Magyarország és a Habsburg Birodalom

- Kristó Gyula–ifj. Barta János–Gergely Jenő: Magyarország története az előidőktől 2000-ig. Pannonica, Bp., 2002. 317–496.

A jelenkori Magyarország (1945 utáni történelem)

- Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Osiris Kiadó, Bp. 2005. (Az 1945 utáni részek)

5. Néprajztudományi témakör

Magyarország etnikai csoportjai a XIX. században

- Balassa Iván–Ortutay Gyula: Magyar néprajz. Budapest, Corvina Kiadó, 1980.

A magyar nemzet értelmezése itthon és külföldön

- Balassa Iván–Ortutay Gyula: Magyar néprajz. Budapest, Corvina Kiadó, 1980.

TÉMAKÖRÖK A DISZCIPLINÁRIS MA-FELVÉTELIHEZ

KIASSZIKA-FILOLÓGIA

1. A latin *declinatio* és *coniugatio* rendszerezésének főbb szempontjai
2. Milyen lehetőségei vannak az egyszerű mondat bővítésének (jelzők, vonzatok, határozók, igeneves szerkezetek)?
3. Hogyan szolgálja a latin összetett mondat a gondolatok világos kifejezését (kötőszók, igemód, igeidők használata)?
4. Irodalom és képzőművészet Augustus korában
5. A római eposzköltészet
6. A vallás szerepe Rómában
7. Hasonlóságok és különbségek a görög és a római kultúrában
8. A római család mint jogi és érzelmi egység
9. Oktatás, nevelés az ókori Rómában
10. A *Metamorphoses* helye Ovidius költői életművében

KOMMUNIKÁCIÓ- ÉS MÉDIATUDOMÁNY

Link a Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék honlapján megtalálható MA-felvételi témakörökről:
<http://kommunikacio.unideb.hu/wordpress/wp-content/uploads/2011/02/ma-felveteli-tetelsor-20120302.pdf>

MAGYAR IRODALOM

1) Régi magyarországi irodalom ismeretköre

A reformáció főbb irányzatai és kulturális öröksége a Kárpát-medencében
Magyar művelődéstörténet, szerk. Kósa László, Bp. 1998, 215–222.

Barokk műveltség Magyarországon

Magyar művelődéstörténet, szerk. Kósa László, Bp. 1998, 229–256.

2) Klasszikus magyar irodalom ismeretkör

A klasszicizmus költészetfelfogásának felbomlása

SZAJBÉLY Mihály: A költészetfogalom átalakulása, In: Sz. M.: „Idzadnak a magyar tollak”. Irodalomszemlélet a magyar irodalmi felvilágosodás korában, a 18. század közepétől Csokonai haláláig. Bp.: Akadémiai–Universitas 2001, 39–106.

A romantikus magyar irodalom fő sajátosságai

SZEGEDY-MASZÁK Mihály: A magyar irodalmi romantika sajátosságai. In Sz.-M. M.: „Minta a szönyegen.” A műértelmezés esélyei. Bp.: Balassi 1995, 119–129.

3) Modern magyar irodalom ismeretkör

A regény- és novellaíró Kosztolányi

Dobos István: Metafikatív olvasás és intertextualitás. Az Esti Kornél önértelmező alakzatairól. In: Dobos, Az irodalomértés formái, Csokonai Kiadó, Alföld Könyvek, 2002. 177–206.

Nagy László életműve

Görömbei András: Nagy László költészete. Magvető, Bp. 1992, 231–261.

TÉMAKÖRÖK A DISZCIPLINÁRIS MA-FELVÉTELIHEZ

4) Világirodalmi ismeretkör

A beszéd- és irodalmi műfajok kialakulásának kérdései

Todorov, T.: A műfajok eredete. In: Tanulmányok az irodalomtudomány köréből, Szerk. Kanyó Zoltán–Síklaki István, Tankönyvkiadó, Bp., 1988, 283–294.

A funkciósztérválás folyamata a korai kultúrákban. A korai kultúrák intézményeinek (mítosz, ünnep, rítus) szabályozó szerepe

Assmann, J.: A kulturális emlékezet. Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban, Atlantisz Könyvkiadó, Bp., 1999, 29–66.

5) Irodalomelméleti ismeretkör

A regény keletkezése, az eposz és a regény

Mihail Bahtyin, Az eposz és regény. In: Az irodalom elméletei III., szerk. Thomka Beáta, Bp., 1997, 27–68.

Műfajteremtő tényezők a lírában

Tamás Attila, Vannak-e műnemi jellemzői a lírának? In: T. A.: Értékteremtők nyomában (Művek, irányzatok, elméleti kérdések), Debrecen, 1994, 286–299.

MAGYAR NYELVÉSZET

Témakörök a szóbeli vizsgához

1. A magyar nyelv történetének forrásai és korszakolása

A magyar nyelvtörténet korszakai

Magyar nyelvemlékek

A nyelvi változások természete

KISS JENŐ–PUSZTAI FERENC (szerk.), Magyar nyelvtörténet. Bp., 2004. 15–17.

BÁRCZI GÉZA–BENKŐ LORÁND–BERRÁR JOLÁN, A magyar nyelv története. Bp., 1967. 38–49.

BENKŐ LORÁND, A történeti nyelvtudomány alapjai. Bp., 1988. 34–48, 63–77.

2. A mai magyar nyelv hangrendszere

A magyar magánhangzók fonetikai és fonológiai rendszere

A magyar mássalhangzók fonetikai és fonológiai rendszere

Koartikuláció és a hangtörvények a magyarban

GÓSY MÁRIA, Fonetika, a beszéd tudománya. Bp., 2004. 61–90, 148–163.

3. Szociolingvisztikai alapismeretek

A szociolingvisztika fogalma, a rendszernyelvészet és a társasnyelvészet különbségei

Kódok, készségek, stratégiák

A nyelvek a nyelvben (a nyelvváltozatok és a szociolingvisztika)

CSERESNYÉSI LÁSZLÓ, Nyelvek és stratégiák (avagy a nyelv antropológiája). Bp., 2004. 25–60, 61–96.

SÁNDOR KLÁRA, Szociolingvisztikai alapismeretek. In: SÁNDOR KLÁRA (szerk.), Nyelv, nyelvi jogok, oktatás. Szeged, 2001. 7–48. Lásd még: GALGÓCZI LÁSZLÓ (szerk.), Nyelvtan, nyelvhasználat, kommunikáció. Szeged, 1999. 133–171.

4. A magyar névszók és igék rendszerének és történetének alaktani problémái

A magyar névszótövek rendszere és néhány fontosabb tőtípus története

A névszójelek rendszere és története

A grammatikai esetrendszer és történetük

A magyar igetövek rendszere és néhány fontosabb tőtípus története

TÉMAKÖRÖK A DISZCIPLINÁRIS MA-FELVÉTELIHEZ

A mód- és időjelek rendszere és története

É. KISS KATALIN–KIEFER FERENC–SIPTÁR PÉTER, Új magyar nyelvtan. Bp., 1998. 198–222.

KESZLER BORBÁLA (szerk.), Magyar grammatika. Bp., 2000. 95–123, 175–208.

KISS JENŐ–PUSZTAI FERENC (szerk.), Magyar nyelvtörténet. Bp., 2004. 129–172, 362–371, 610–18, 719–24, 800–3.

5. Jelentésstan

A tulajdonnév jelentésana

A logikai, a kognitív és a strukturális szemantika

Pragmatika a jelentésstanban

KIEFER FERENC, Jelentéselmélet. Bp. (é. n.) 13–37, 92–119.

J. SOLTÉSZ KATALIN, A tulajdonnév funkciója és jelentése. Bp., 1979. 22–33.

Nyelv – kommunikáció – cselekvés. Szerk. PLÉH CSABA–SÍKLAKI ISTVÁN–TERESTYÉNI TAMÁS. Bp., 2001. 43–81, 213–228.

A témakörökhöz, illetve a tételekhez ajánlott szakirodalom mellett, illetve helyett természetesen más források (egyetemi tankönyvek, monográfiák stb.) is használhatók.

NÉMET NYELV ÉS IRODALOM

A szóbeli felvételi témakörei:

Grundlagen der Kommunikationstheorie und der Sprachwissenschaft

Die Varietäten des Deutschen

Germanische Völker und Sprachen

Grundlagen der Lexikologie

Grundlagen der Textlinguistik

Grundbegriffe der deutschen Grammatik

Kommunikation und Literatur. Gattungsspezifische Kommunikationsstrukturen in literarischen Texten

Gesellschaftliche und politische Situation der deutschsprachigen Länder

Vorstellung einer literarischen Epoche, mit Textbeispielen (Weimarer Klassik, Romantik, Vormärz, Realismus, Jahrhundertwende)

Vorstellung eines Autors aus dem 20./21. Jahrhundert

Kulturbegriffe und / oder Aspekte der Kulturwissenschaft

Alte und neue Medien und ihr Einfluß auf die Wahrnehmung und Kommunikation

NÉPRAJZ

A néprajzi kutatás fogalma, módszerei, története

– Néprajzi iskolák Európában.

– Néprajzi iskolák Magyarországon.

A folklór kutatások története

– Európában.

– Magyarországon.

TÉMAKÖRÖK A DISZCIPLINÁRIS MA-FELVÉTELIHEZ

Antropológia, etnológia

- A kulturális antropológia irányzatai, tudománytörténete, kézikönyvei.
- Európai etnológia tudománytörténete, kézikönyvei.

Intézmények, kutatók

- A mai néprajzi intézmények.
- Napjaink néprajzi kutatási irányzatai, meghatározó kutatói.

A néprajzi csoportok elhatárolásának elméleti kérdései, területi körülhatárolásuk, szakirodalom

Etnikai csoportok, Magyarország táji-történeti tagolódása

- Az Alföld néprajzi csoportjainak jellemzése, szakirodalom.
- Dunántúl néprajzi csoportjainak jellemzése, szakirodalom.

Etnikai csoportok, Magyarország táji-történeti tagolódása

- Észak-Magyarország néprajzi csoportjainak jellemzése, szakirodalom.
- Erdély néprajzi csoportjainak jellemzése, szakirodalom.

A világ népeinek néprajza

- Ázsia népei, jellemzése, szakirodalma.
- Európa népei, jellemzése, szakirodalma.

A világ népeinek néprajza

- Amerika népei, jellemzése, szakirodalma.
- Afrika, Óceánia és Ausztrália népei, jellemzése, szakirodalma.

Az ősfoglalkozások kutatásának bemutatása és irodalma

Az emberi élet fordulói

A kalendáris szokások

Vallási néprajz

Társadalomnéprajz

Népi életmód

- A népviselet kutatásának eredményei, történelmi korszakai, szakirodalma.
- Népi táplálkozáskultúra kutatásának eredményei, történelmi korszakai, szakirodalma.

NEVELÉSTUDOMÁNY

Neveléstörténeti forrásdokumentumok értelmezése, elhelyezése történeti korban és politikai folyamatokban.

Iskola-elképzelések pedagógiai koncepciója (programrészlet, hitvallás alapján az iskolafelfogás rekonstrukciója).

Az oktatáspolitikai aktuális hazai és nemzetközi trendjei (expanzió, globalizáció, diverzifikáció) összehasonlító értelmezés dokumentum, tanulmány alapján.

Pedagógiai problémahelyzetek, konfliktusok értelmezése, elemzése eseteleírás alapján.

A tanári szerepváltozás trendjei.

Az esélyek kiegyenlítésének kérdése (társadalmi és egyéni nézőpont szerint).

Az oktatás új technikai eszközei és ezek pedagógiai megfontolásai.

A fiatal generációk pszichológiai jellemzői, változásai.

Az iskolai sikeresség és az oktatás minőségének összefüggései.

TÉMAKÖRÖK A DISZCIPLINÁRIS MA-FELVÉTELIHEZ

Az ember pszichikus fejlődésének elméletei.

Oktatási rendszerek jellemzői (szerkezet, finanszírozás), összehasonlításuk, változási trendek.

A felvételi eljárás során a szakra jelentkezők a fenti témaköröknek megfelelő szóbeli feladatokat kapnak. A felkészülés anyaga „A pedagógia új horizontja” című szöveggyűjtemény. A szöveggyűjtemény megtalálható a www.ni.unideb.hu honlapon, a “Felvételi” menü pontja alatt.

PSZICHOLÓGIA

A Pszichológiai Intézet honlapján megtalálható link az MA-felvételi tételéről:
http://psycho.unideb.hu/elemekek/hirek/amit_az_ma_felvetelirel_tudni_kell.pdf

SZLAVISZTIKA

LENGYEL SZAKIRÁNY

A szóbeli felvételi vizsga a végzettség szerinti szakirány (szlavisztika alapszak, lengyel szakirány) ismeretanyagának komplex alkalmazását kéri számon. A tematikai csoportok alapvető polonisztikai ismeretanyagra épülnek. A vizsga időtartama kb. 20 perc.

Bevezető beszélgetés lengyel nyelven (irányított párbeszéd, képleírás, szövegértelmezés)

Mai szláv népek, nyelvek és államok, különös tekintettel a nyugati szláv csoportra

Lengyelország történelmének legfontosabb eseményei a XIX. században

Lengyelország történelmének legfontosabb eseményei a XX. században

A lengyel névszók a tanult másik szláv nyelv névszóinak tükrében

A lengyel igék kategóriái (igeszemlélet, igeidők, mód, szám, személy, nem)

A folyamatos és befejezett igék használatának szabályai a lengyel nyelvben

Igeragozási típusok a lengyelben, a múlt és jövő idő képzése

A felszólító mód képzése a lengyel nyelvben

A lengyel romantika nemzeti sajátosságai

A lengyel pozitívizmus, mint a XIX. századi realizmus lengyel nemzeti formája; a korszak határai és sajátosságai

A lengyel pozitívizmus legjelentősebb prózaírói

Egy választott lengyel prózaíró (XX. század) munkásságának monografikus bemutatása

A lengyel irodalom legfontosabb tematikus vonulatai 1918–1939 között, az egyes vonulatok képviselői

Költői csoportok a két világháború között

OROSZ SZAKIRÁNY

Szlavisztikai alapozó ismeretek

A nyelvrokonság fogalma, kutatástörténete. A szláv nyelvek rokonsága

A szláv írásbeliség. Létrejöttének körülményei, Cirill és Metód tevékenysége. A glagolica és a kirillica egymáshoz való viszonya. Írásreformok.

Mai szláv népek és államok. Egy szláv nyelv és állam bemutatása

Az orosz irodalmi funkciói

Orosz leíró nyelvészet

Грамматические категории глаголов и имен

Лексическое значение слова. Типы лексических значений.

Способы словообразования

TÉMAKÖRÖK A DISZCIPLINÁRIS MA-FELVÉTELIHEZ

Orosz nyelvismeret

О себе – моя семья – наш дом (наша квартира)
Праздники: семейные, национальные, религиозные
Учёба – работа – свободное время
Путешествие: Россия – Москва – Санкт-Петербург
Здоровье и здоровый образ жизни

Orosz irodalom

A nagy orosz realisták poétikájának bemutatása egy választott mű alapján
Az orosz századforduló és avantgárd korszak képviselői
A mai orosz irodalom bemutatása egy választott író munkássága alapján, a választott író munkásságának magyar fogadtatása

SZOCIOLÓGIA ÉS SZOCIÁLPOLITIKA

A szóbeli felvételi vizsga a jelentkező eddigi szakmai életútját, érdeklődését, motivációját, eddigi teljesítményeit vizsgálja. A vizsga középpontjában a jelentkező kreatív problémamegoldó képessége, szakirodalmi olvasottsága, szakmai tájékozottsága, kutatási érdeklődése, tapasztalatai állnak. A szakirodalmi tájékozottságra vonatkozó kérdésekhez az alább következő irodalmakat javasoljuk.

SZOCIOLÓGIA

- Anthony Giddens: Szociológia. Budapest, 1995, Osiris Kiadó.
Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába. Budapest, 2006. Osiris Kiadó. (Második kiadás)
Karády Viktor: A középiskolai elitképzés első történelmi funkcióváltása (1867–1910). In: Karády Viktor, Iskolarendszer és felekezeti egyenlőtlenségek Magyarországon (1867–1945), Budapest, Replika Könyvek, 1997. 169–194.
Gabriel A. Almond–Sidney Verba: Állampolgári kultúra. Szociológiai Figyelő 1997/1–2: 17–52.
Csákó Mihály: Ifjúság és politika. Educatio, 13. évf. (2004) 4. szám. 535–550.
Valuch Tibor: Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében (A hétköznapi élet című fejezet). Budapest, Osiris Könyvkiadó, 2001. 281–343.
Fábián Zoltán–Erős Ferenc: Autoritarizmus és társadalmi tényezők a cigányellenesség magyarázatában. In: Erős Ferenc (szerk.), Azonosság és különbözőség. Tanulmányok az identitásról és az előítéletről. Budapest, Scientia Humana, 1996. 182–200.
Murányi István–Szabó Ildikó: Középiskolások előítéletességének egy lehetséges magyarázata: az életforma. Educatio 16. évf. (2007) 1. szám, 38–49.

SZOCIÁLPOLITIKA

- Zombori Gyula: A szociálpolitika alapfogalmai. ELTE Szociálpolitika és Szociális Munka Tanszék és a Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület könyvsorozata, bármelyik kiadás
Ferge Zsuzsa: Elszabaduló egyenlőtlenségek. Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest, 2000.

TÉMAKÖRÖK A DISZCIPLINÁRIS MA-FELVÉTELIHEZ

Castel, Robert : A szociális kérdés alakváltozásai. Max Weber Alapítvány, Wesley Zsuzsanna Alapítvány Kávé Kiadó, Budapest 1998. 292–349.

Babusik Ferenc: A romák foglalkoztatási diszkriminációja a munkaerőpiacon. Esély 2008/2: 47–71.

R. Castel: A hátrányos megkülönböztetés. Esély 2008/ 4-5-6.

G. Esping-Andersen: Ismét a Jó Társadalom felé? Esély 2006/6: 3–28.

A. Jackson: Miért nem kell választanunk a társadalmi igazságosság és a gazdasági növekedés között? Esély 2007/2: 3–49.

Scharle Ágota: Foglalkoztatás, intézményrendszer és foglalkoztatáspolitikai. In: Társadalmi Riport 2008. TÁRKI, Budapest 2008. 257–290.

TÖRTÉNELEM

Link a Történelmi Intézet honlapján megtalálható MA-felvételi tételekről:

<http://delfin.unideb.hu/~history/MA/diszc/MAfelveteli.html>